

Funded by
the European Union

EU4Environment
Green Economy in Eastern Partner Countries

EXPLOATAREA POTENȚIALULUI SMGP AL UE PENTRU ÎNȚREPRINDERILE EXPORTATOARE DIN REPUBLICA MOLDOVA

CONTEXT

În cadrul Acțiunii EU4Environment, finanțată de Uniunea Europeană (UE), Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONU DI) promovează inițiativa UE privind Piața Unică a Produselor Ecologice (SMGP) și Amprenta de Mediu a Produselor (PEF) în regiunea Parteneriatului Estic (EaP). PEF este o metodologie care ajută companiile să măsoare performanța de mediu a produselor lor și să se poziționeze cu încredere pe piața produselor sustenabile. În Republica Moldova și în alte țări ale Parteneriatului Estic, ONU DI se concentrează, de asemenea, și pe cartografierea practicilor existente și a barierelor în calea implementării PEF (și compararea acestora cu sistemele de etichetare disponibile), precum și pe creșterea gradului de conștientizare și înțelegere a oportunităților și beneficiilor inițiativei SMGP pentru a deschide calea pentru pilotarea și promovarea PEF în industriile selectate.

Această broșură face parte din resursele dedicate PEF, create în cadrul EU4Environment pentru a contribui la promovarea practicilor ecologice în Republica Moldova.

PIAȚA UNICĂ A UE PENTRU PRODUSELE ECOLOGICE

Comisia Europeană (CE) a introdus inițiativa "Piața Unică a UE pentru Produse Ecologice (SMGP)" în 2013 pentru a contribui la promovarea unor condiții de concurență echitabile în ceea ce privește comunicarea impactului asupra mediului pentru produsele sau întreprinderile care accesează piața UE. Inițiativa include utilizarea metodelor privind Amprenta de Mediu a Produselor și a Organizațiilor (PEF și OEF), care ajută companiile să își justifice afirmațiile referitoare la faptul că sunt prietenoase cu mediul. La rândul lor, aceste metode mai asigură și faptul că întreprinderile urmează o abordare unitară pentru a evalua impactul produselor lor asupra mediului, sensibilizând în același timp consumatorii cu privire la subiecte legate de impactul asupra mediului și oferindu-le informații corecte. În acest fel, inițiativa SMGP a UE urmărește să promoveze o creștere economică responsabilă din punct de vedere ecologic.

AMPRENTA DE MEDIU A PRODUSELOR (PEF)

Metoda PEF asigură o concurență loială între producători și îmbunătățește comparabilitatea și comunicarea performanțelor de mediu ale produselor.¹ CE a propus metoda PEF ca modalitate implicită de evaluare și măsurare a impactului de mediu al produselor pe parcursul întregului ciclu de viață al acestora (de la extragerea materiilor prime la producția, transportul, utilizarea și eliminarea lor).

Metodologia PEF ajută, de asemenea, și la calcularea impactului de mediu al unui produs pe baza unui total de 16 categorii de impact. Aceste categorii includ schimbările climatice, utilizarea terenurilor, utilizarea apei, utilizarea resurselor și așa mai departe.

Rezultatele obținute din diferitele categorii de impact sunt apoi standardizate și înmulțite cu variabile de ponderare pentru a obține un singur scor de performanță. Împreună, acestea formează profilul PEF al produsului. Ulterior, se utilizează reguli de categorie a amprentei de mediu a produsului (PEFCR)² pentru a permite o modelare mai precisă și pentru a asigura comparabilitatea și evaluarea comparativă între produsele din aceeași categorie.

GÂNDIREA BAZATĂ PE CICLUL DE VIAȚĂ, O CALE SPRE SUSTENABILITATE

Gândirea ciclului de viață (Life Cycle Thinking - LCT)³ este o abordare holistică a impactului de mediu al produselor, dincolo de procesul de fabricație. LCT poate deveni un instrument eficient pentru întreprinderi în organizarea ciclului de producție. În acest caz, LCA (Life Cycle Assessment - evaluarea ciclului de viață) este o metodă analitică și sistematică utilizată pentru evaluarea potențialelor aspecte de mediu ale unui produs în toate etapele ciclului său de viață. LCA poate sprijini întreprinderile să comunice impactul produselor lor asupra mediului prin intermediul canalelor de piață adecvate și să obțină etichete de mediu bazate pe parametri cantitativi și de încredere (în prezent, nu există nicio reglementare în acest sens). La rândul său, acest lucru poate asigura faptul că întreprinderile se remarcă într-un anumit sector sau categorie datorită eforturilor lor sporite în domeniul mediului. În plus, produsele sunt mai bine puse în valoare în rândul acelor clienți care caută articole ecologice. În cele din urmă, LCA poate ajuta întreprinderile să reducă necesarul de resurse și emisiile, făcându-le mai sustenabile prin faptul că le ajută să identifice potențialele economii de costuri, pe termen lung.⁴

COMPONENTA DE EVALUARE A CICLULUI DE VIAȚĂ (LCA)

Evaluarea ciclului de viață (LCA) este o abordare cantitativă, parte a gândirii ciclului de viață. Metodele PEF și OEF (introduse în cadrul inițiativei SMGP a UE) sunt concepute pentru a măsura performanța de mediu pe durata ciclului de viață a produselor și organizațiilor prin aplicarea LCA.

Action implemented by:

CALEA SPRE SUSTENABILITATE

În Moldova și în întreaga regiune a Parteneriatului Estic, implicarea factorilor de decizie politică, a instituțiilor de mediu, a operațiunilor de proiectare și a specialiștilor în proiectarea produselor este necesară pentru a deschide calea către o economie durabilă și circulară. La rândul său, acest lucru va contribui la asigurarea faptului că produsele sunt dezvoltate și utilizate într-un mod ecologic și sustenabil.

CARE SUNT BENEFICIILE PEF PENTRU ÎNTREPRINDERILE ORIENTATE SPRE EXPORT?

Companiile care doresc să își comercializeze produsele ca fiind prietenoase cu mediul se pot aștepta la mai multe beneficii, inclusiv la îmbunătățiri ale reputației și la o demonstrație mai puternică a responsabilității sociale, ceea ce duce la creșterea vânzărilor, precum și la reducerea costurilor datorită unui proces de producție îmbunătățit care ia în considerare eficientizarea resurselor și producția mai pură (RECP).

ETAPELE UNUI STUDIU PRIVIND AMPRENTA DE MEDIU A PRODUSULUI (PEF)

Pentru a realiza un studiu PEF,⁵ trebuie parcurse mai multe etape. Acestea descriu fazele-cheie în elaborarea unui studiu privind amprenta de mediu. Deși lista nu este exhaustivă, scopul acestei secțiuni este de a ghida cititorul în înțelegerea etapelor generale de realizare a unui studiu privind amprenta de mediu a produsului:

1. **Decizia** companiei de a realiza un studiu PEF sau OEF
2. **Căutarea** de resurse interne, experți externi, și de oportunități de formare profesională
3. **Căutarea** regulilor existente **PEFCR/OEFSSR** (Product Environmental Footprint Category Rules/Organisation Environmental Footprint Sector Rules)
4. În cazul în care **nu există niciun studiu PEFCR/OEFSSR**, se realizează un studiu PEF/OEF pe baza metodei generale PEF/OEF. Dacă **acest studiu există deja**, se efectuează un studiu PEF/OEF pe baza PEFCR/OEFSSR
5. **Definirea obiectivului:** aceasta urmărește să asigure că țelurile, metodologiile, rezultatele, și utilizările preconizate sunt aliniate și că există o viziune comună pentru a-i direcționa pe cei implicați în cadrul studiului
6. **Domeniu de aplicare și definiție:** specificațiile tehnice și sistemele evaluate sunt descrise în detaliu în domeniul de aplicare al studiului PEF
7. **Inventarul ciclului de viață:** pentru a modela PEF, o compilație a tuturor intrărilor și ieșirilor pentru materiale, energie, deșeuri, și emisii în aer, apă și sol (pentru lanțul de aprovizionare a produsului) trebuie inventariate
8. **Evaluarea impactului ciclului de viață:** după compilarea inventarului ciclului de viață (LCI), trebuie realizată o evaluare a impactului amprentei de mediu (EF) pentru a determina eficiența ecologică a produsului, utilizând toate categoriile și modelele de impact EF. Evaluarea impactului EF implică patru etape: clasificare, caracterizare, normalizare, și ponderare.
9. **Interpretare:** această etapă asigură faptul că performanța modelului PEF se aliniază cu obiectivele și standardele de calitate ale studiului. Aici, interpretarea ciclului de viață poate oferi impresii pentru a îmbunătăți modelul PEF până când toate obiectivele și cerințele sunt îndeplinite. De asemenea, aceasta ajută la formularea de concluzii și recomandări pe baza analizei, și contribuie la îmbunătățiri de mediu.
10. **Raportare:** raportul PEF servește drept un rezumat relevant, cuprinzător, coerent, precis, și transparent al studiului PEF, completându-l.
11. **Verificare și validare:** este obligatoriu să se verifice și să se valideze studiul PEF ori de câte ori acesta este utilizat pentru orice formă de comunicare externă (cum ar fi comunicarea cu orice parte interesată în afara de mandatarul sau utilizatorul metodei de utilizare a studiului PEF)

Declinarea responsabilității

Această broșură a fost realizată cu asistența Uniunii Europene. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a ONUDI și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene. Această broșură a fost realizată fără a fi editată oficial de Organizația Națiunilor Unite. Denumirile folosite și prezentarea materialelor din acest document nu implică exprimarea vreunui punct de vedere din partea Secretariatului Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI) cu privire la statutul juridic al vreunei țări, teritoriu, oraș sau zonă sau al autorităților sale, sau cu privire la delimitarea frontierelor sau a limitelor sale, sau cu privire la sistemul său economic sau la gradul său de dezvoltare. Denumirile de tipul "dezvoltat", "industrializat" sau "în curs de dezvoltare" au scopul de a facilita statisticile și nu exprimă în mod necesar o apreciere cu privire la stadiul atins de o anumită țară sau zonă în procesul de dezvoltare. Menționarea numelor de firme sau a produselor comerciale nu constituie o aprobare din partea ONUDI. Opiniile, cifrele, și estimările prezentate sunt responsabilitatea autorilor și nu ar trebui considerate neapărat ca reflectând opiniile sau purtând susținerea ONUDI și a statelor sale membre.

CUM PROMOVEAZĂ EU4ENVIRONMENT METODOLOGIA PEF?

Acțiunea EU4Environment va face ca părțile interesate locale să fie mai conștiente de beneficiile și impactul potențial al aplicării PEF; va crea capacități locale în regiunea Parteneriatului Estic; va ajuta industriile naționale să fie mai bine pregătite pentru eventualele politici care implică PEF; și va oferi oportunități de învățare pentru experții locali (prin utilizarea studiilor pilot și prin formularea de sugestii concrete pentru o producție mai durabilă). În plus, ONUDI va include activități de sensibilizare și de consolidare a capacităților locale care vor contribui la susținerea mai largă a eforturilor și politicilor "verzi" în Moldova.

De asemenea, PEF poate fi utilizat ca bază pentru calcularea impactului de mediu al unui produs, așa cum recomandă CE. O listă cu potențiale avantaje poate fi găsită mai jos.

Eurobarometrul a realizat mai multe sondaje între 2017 și 2021.⁶ Rezultatele au demonstrat că etichetele ecologice au jucat un rol important în comportamentul de cumpărare al consumatorilor europeni, dar și că încă este necesară o sensibilizare consecventă pentru a înregistra progrese:

- Un sondaj realizat în perioada septembrie-octombrie 2017 a constatat că 27 % dintre europenii intervievați erau familiarizați cu UE Ecolabel
- Aproximativ 32 % dintre respondenți au declarat că etichetele ecologice au jucat un rol semnificativ în deciziile lor de cumpărare
- Dintre respondenții care cunoșteau etichetele ecologice, 30 % au declarat că au cumpărat un produs cu sigla UE Ecolabel. În plus, 78% dintre respondenți și-au exprimat încrederea în caracterul ecologic al produselor purtând eticheta ecologică a UE Ecolabel
- Un sondaj realizat în perioada februarie-martie 2021 a arătat că 22% dintre europenii intervievați au declarat că au achiziționat produse cu o etichetă de mediu, precum și produse care urmau metodologia eficientizării resurselor și producerii mai pure (RECP).

OPORTUNITĂȚI PEF PENTRU COMPANIILE ORIENTATE SPRE EXPORT

Recunoașterea de către clienți și recompensarea de către piață a pregătirii și furnizării responsabile de bunuri sau servicii durabile

Avantaje de recrutare și de păstrare a forței de muncă pentru reputația ecologică clară a întreprinderii

Recunoașterea de către comunitate a faptului că întreprinderea este conștientă și responsabilă din punct de vedere ecologic

Implicare mai mare a angajaților ca urmare a poziției bune de mediu și de sustenabilitate a întreprinderii

Recunoașterea normelor esențiale de mediu, care conduc la proiecte de sustenabilitate bine gândite

Menținerea conformității cu reglementările de mediu în vigoare ale UE (intrucât toate specificațiile aferente sunt examinate periodic și modificate, după caz)

Vânzări mai mari, pe măsură ce utilizatorii finali aleg sau solicită articole care oferă acreditări de sustenabilitate

O mai mare loialitate a clienților în rândul utilizatorilor care sunt preocupați de mediu

Îndeplinirea condițiilor prealabile pentru diverse procese de licitație care au legătură cu mediul sau cu eficiența și durabilitatea resurselor, atât între întreprinderi, cât și între întreprinderi și administrații publice

Potențiale beneficii în ceea ce privește sinergiile industriale și accesul la alte inițiative ecologice

[1,2,5] Sursă: www.ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/EF%20simple%20guide_v7_clen.pdf

[3,4] Sursă: www.eplca.jrc.ec.europa.eu/uploads/LCT-Making-sustainable-consumption-and-production-a-reality-A-guide-for-business-and-policy-makers-to-Life-Cycle-Thinking-and-Assessment.pdf

[6] Sursă: www.environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel-home/faq_en

Detalii de contact

Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI)
EU4Environment Project Manager
Ms. Tatiana Chernyavskaya
Tel: +43 1 26 0 26 5520
E-mail: t.chernyavskaya@unido.org
Web: www.unido.org